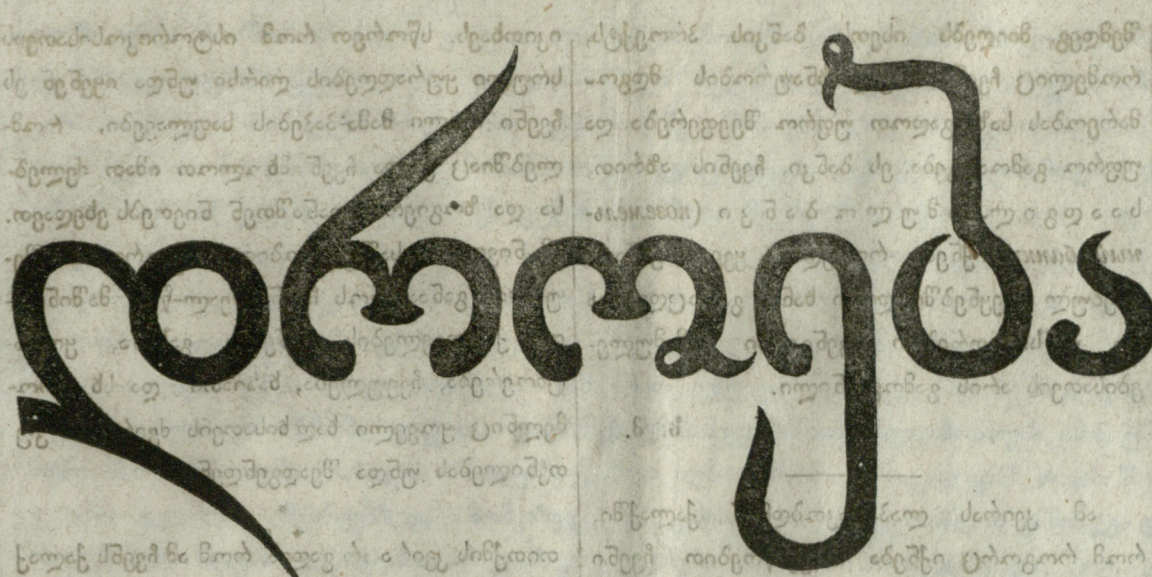

განცხადება — 6 მან. 5 მან. 3 მან.
განცხადება — 7 მან. 1 მან. 50
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

საქართველო და სალიტერატურო განცხადება

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

განცხადება — 4 მან. 10
განცხადება — 12 მან. 10

კაცისაგან სიტყვის წარმოთქმის შემდეგ, ბევრი დარჩა გაშტერებული, რომ ისე არ გამოვიდა საქმე, როგორც იმათ ეგონათ და ერთმა წარმოსთქვა კიდევ, რომ მე აქამდინ სრულიად სხვანაირათ მესმოდა ეგ პროექტო. არ გაგონილა იმისთანა უყურადღებობა და გულგრილობა, რაგვარსაც საზოგადოთ ჩენნი ხალხი იჩენს ამ საყოველთაო საქმეში. თითქოს იმდენი ბანკები გექანდეს დაწესებული და ჩენი მდგომარეობა ისე კარგათ იყოს, რომ იმის გაუმჯობესებისათვის მოფიქრება საჭირო არა იყოს რა!

ნაშუადღევს, პირველ საათზედ, კეთილშობილთ წინამძღოლმან სთხოვა საზოგადოებას, მოესმინათ მოწერილობა გუბერნიის კეთილშობილთ წინამძღოლისა. ის თხოვდა კეთილშობილთ აზრს მისგან გამოგზავნილ პროექტზედ. წაკითხვის შემდეგ, წინამძღოლმან სთხოვა საზოგადოებას აზრის წარმოთქმა. მე გულმა ძველა დამიწყო, ვიფიქრე: ვაი, თუ ძლიერს გეძრის და დიდკაცობას პატივი დასდონ და მოუფიქრებლათ, ერთბაშად აღვიარონ თანხმობა! მაგრამ არა, ამათაც სცოდნიათ, რომ დაბერებულს ბუღბუღს შტეგნანი აღარ უვარგანან... ხანგრძლივი სიჩუმე მოსპოთ. ლევან ჯანდიერმა. მოკლე წინასიტყვაობის შემდეგ, რომელშიაც ადვილათ გასაგონარის ენით გამოხატა იმან ბანკის მნიშვნელობა, ეხლანდელი ჩენი მდგომარეობა, უგულისყურება ჩენის საზოგადოებისა ამისთანა საქმეზედ, რომ ჩენი კეთილდღეობა და დაღუპვაც დამოკიდებულია ამ დაწესებაზედ, რომ ეს უკანასკნელი საშუალებაა, ჩენის უგზო უკვლო საქმეების გასასწორებლათ, რომ დაუწესებლობა ბანკისა და ჩენი დაღუპვა ერთი იქნება—და ჩენის შემდეგ, რომ საზოგადოებამ კარგათ გაშინჯოს ეს პროექტი, დაეითხოს მცოდნე პირებს და ისე დააწესონ—როგორც უფრო სამჯობინარია,—შეუდგა თვითნებულ პროექტის პუნქტების გაჩვენება. თუმცა უფ. ჯანდიერმა წინათვე გამოუცხადა საზოგადოებას, რომ ის, როგორც გამოუცდელი და კარგათ არ დახლოვებული ამ საქმეში, ძალიან ადვილათ შეიძლება შესცდეს, და ამიტომ სთხოვა წარმოთქმული იმისაგან აზრი კარგათ გაეშინჯათ, მაგრამ, იმან თვითნებულს პუნქტზედ ისეთი აშკარა და ცხადი დამარცხებითი საბუთები წარმოსთქვა, რომ მეტის მოთხოვნა არ შეიძლებოდა. ცხადად დაახსნა საზოგადოებას, რომ ეს პროექტი თელავის უფლისათვის ყოველად უსარგებლო და დამღუპავი იქნება და რომ დაწესდეს კიდევ ამ წესით, ის იქნება მხოლოდ სასარგებლოთ სამი პირისა და სხვა არავისი, იმისთანა პირებისა, რომელნიც ყველაზედ მდიდრები არიან და უიმისათაც არა უჭირსთარა; დამატკიცა, რომ მოკლე ვადით სესხობა თელავის მემამულეებისათვის ყოველად შეუძლებელი და დამღუპავია. ანგარიშით დაუმტკიცა, რომ არა-გვარი მიწის ტირანხული ექსის თვის განმავლობაში არც მოვა და გაყიდვას ხომ ვინღა იტყვის, წელიწადს ნახევარზედ აღარ არ გაიყიდება. ჩვენ არ შეგვიძლიან მოყვანა აქ ყველა იმის საბუთებისა, რადგან ყველა არ გვახსოვს და შეიძლება შეცდომილებაც მოგივიდეს, ამიტომ უფრო კიდევ, რომ, მაგონია, თვითონ ის გამოაცხადებს; მოკლეთ აი შინაარსი იმის საბუთებისა: «ჩვენ ყველანი, ამოხდა უფ. ლევან ჯანდიერი, მიწის პატრონები და იმისი შემუშავებელნი ვართ; ფულის გირაო სხვა არა გვაქვს, გარდა უძრავის მამულისა, ამას პროექტით ვგრძნობს; ფულს რომ მამულზედ ვიღებ—იმევე მამულმა უნდა მისცეს პასუხი, ესე იგი: იმ მამულის შემოსავალმა უნდა მოიშალოს ვალი; ეთქვით, ავიღე სამოცი თუმანი ექსის თვის ვადით,—გირათ მივეცი ასის ღრის ზოდადური; ექსს თვეს უკან აბა რა ღრის-ძიებით მოსთხრით სამოცი თუმანი? ეთქვათ, ისეხეთ ეს ფული სექტემბერში;—უნდა იყიდოთ თესლი, სამოცი კოდი მანც მოუწოდება, რა მანეთათ რომ იყიდოთ კოდი—120 მან იქნება. გუთნეულიც იყიდეთ ექსს უღელა, აუღელი სამ თუმნათ—სულ იქს—180მ. ეთქვათ, დანაშთენი 300მ. წავიდეს იარაღის სყიდვად, გუთნის დედაზედ, მესხრებზედ, მომკაზედ, მოღწეაზედ, მოტანაზედ, მაგონია, არ ეყოს კი. თქვენ უნდა დასთესოთ ოქტომბერში, მომკოთ მეორე წელიწადს თიბათეში, გაღწეოთ და დაბინაოთ სექტემბერში, ესე იგი წლის შემდეგ ფულის აღებდამ. ძალიან ბევრიც რომ მოგივიდეთ, თუ მაშინათვე კალაზზედ გაჰყიდით, ძალიან იაფათ წაიღებენ და თუ არ გაჰყიდით, ბანკი მამულს გაგიყიდით. რა უნდა ჰქნათ მაშინ? ან პური უნდა გადაჰყაროთ უფასოთ, ან მამული დაკარგოთ. აბა ამისთანა შემთხვევაში სასარგებლოა იმგვარი ბანკი, რა გვარსაც ეს პროექტი გვიჩვენებს? უცებ დაისტყოთ, ან დიდი მოკაპალი არ მოგივიდეთ, მაშინ ხომ დაგეკარკათ თქვენი დიდი ასი ღრის ზოდადური სამოცი თუმანი, ესე იგი დიდი ექსს მანეთათ... დიდი განსხვავება იქნება, რომ ეს სამოცი თუმანი ოთხის წლის ან მეტის განმავლობაში მოიშალოს ნაწილ-ნაწილ. თუ იმ მამულს შემოსავალს არ მოაშორებინეთ ფული, რომელზედაც აიღეთ და სხვა ღრის-ძიებით მოიშაოთ, მაშინ ბანკს თავისი მნიშვნელობა დაეკარგება და კეთილს კი არ მოგანიჭებთ, დაგლუპავთ. ბატონებო, ამას რა დიდი სჯა უნდა: ფულს ვიღებო მიწისათვის, მიწა თხოვლობს ხანგრძლივ მუშაობას, მასადავანაყვასაც გვიან მისცემს, ფულიც გვიან შემოვა—და მოკლე ხნით ნასესხს აბა როგორ მოიშაოთ? თუ იტყვიან, ჩვენებურათ მუშაობას ბევრი ხარჯი სდევს და ახლის წესით შევიშუშავებთ, ესე იგი ევროპულათ, მაშინ მაშინები და ხელოსანი გინდათ; პირველში ამაზედ უფრო მეტი დაიხარჯება და შემდეგ კი, რამდენსავე წელიწადს უკან, ბევრს მოგცემთ, მაგრამ მანამდინ ვინ დაგაცლით? ევანების შემუშავებისათვისაც ღვინობისთვის უნდა აიღოთ, მეორე ღვინობისთვისაც მოსავალი არ გექმნებათ და იმ მოსავალსაც მეორე მისამდინ ძლიერს გაჰყიდით და ისევ ის დაგეგრძელებათ, რაც შემოთა ესთქვი.» ამ საბუთის გამო, ლევან ჯანდიერი ამბობს, მოკლე ხნობით სესხობის გამოუსადეგობას. «მასადავანა, თუ ბანკი დაწესდება მამულის პატრონებისათვის და გირათ იქმნება მამული—სესხის ვადა უთუოთ უნდა იყოს ხანგრძლივი, რომ მამულიც გაუმჯობესდეს და ნაწილ-ნაწილ, ყოველ წლივ შეიყოს ნასესხები ფული...»

«მხანაგობით ბანკის შედგენა ჩვენს უფლებში ყოველად შეუძლებელია, ნამეტნავათ თუ ის ფულიც დაურიგდით, რომელიც დაქერილია; არა მაგონია, ათი კაცილა გამოვიდეს, რომ იკისრონ ხელმოწერით შეტანა და ისინიც უთუოთ შემძლებელთაგან იქნება, ასე რომ მომეტებული ნაწილი ცარიელზედ დარჩება და მე მაგონია, არა თუ მართლ მამულის მოყვარე კაცი, ყველა კეთილი კაცი იმას უნდა ჰზრუნავდეს, რომ კეთილდღეობა მიანიჭოს მომეტებულ ნაწილს ხალხისას და არა მართლ რამდენსავე პირს, რომელთაც თითქმის არც კი უჭირთ. ერთისა და ორის პირის დაღუპვას ბევრს არას შემოწმებს ქვეყანა, ათისა-და ოცისას-კი, მაგონია...» შემდეგ ლევან ჯანდიერმა სთქვა: როგორათაც მე-3 და 4 პუნქტი პრო-

ექტისა მოითხოვენ, იმისთანა მამულები ორის მეტს თელავის უფლებში არაიქნება აქცია, მაშასადამე დანაშთენი ვერც ამხანაგათ გახდებიან და ვერც ფულს ისესხებენ. დანაშთენ პუნქტებზედ, მე მაგონია, საჭირო აღარ იყოს ლაპარაკი. დასასრულ თავის სიტყვისა უფ. ჯანდიერმა წარმოსთქვა, რომ ამ პროექტის შემდგენელებს ძალიან ცოტა ცოდნა ჰქონათ თელავის უფლებზედ და იქ მცხოვრები ხალხის მდგომარეობაზედ, ამისათვის იმან ურჩივა აღმოიჩინოს საზოგადოებამ თავის შოკის კამისია, რომელსაც მიანდონ გაშინჯვა და დაფასება ამ ახლის პროექტისა და, თუ კიდევ იქნება საზოგადო ყრილობისაგან აღმოჩენილი კამისია, ბანკის შესადგენათ, უთუოთ იმ კამისიის წევრათ თავიანთი დეპუტატი იყოლიონ ვინმე, რომელსაც შეეძლოს ახსნა იმ უფლის მდგომარეობისა, იმის გაჭირვების და ხალხის ყოფაცხოვრებისა. ეს იმ აზრით, რომ, თუ კამისიას კარგათ არ იცის ყველა მხარის მდგომარეობა, ვერც არაფერს იტყვის კარგს, ამის შემდეგ ბევრმა წარმოსთქვა კიდევ სიტყვა, სხვათა შორის თ. აბელ ჩოლოყაშვილიც. ის ეთანხმებოდა ყველაფერს უფ. ლევან ჯანდიერს, მხოლოდ იმაზედ იღდა, რომ, თუ საზოგადოება აღმოიჩინოს კამისიას, მიანდონ იმათ სჯა საკუთრათ უფლის ბანკზედ, რადგან, იმის აზრით, ბანკი უთუოთ უფლებში დაწესებული სჯობია საერთო დაწესებულ ბანკსა, მხოლოდ აქნება არა ნაკლებ ექსისა ანუ ათის წლისა იყოს. ამაზედ ლევან ჯანდიერმა სთქვა, რომ კამისიამ თითონ გასაჯოს და გადასწყვიტოს უფლებში სჯობიან ცალკ ცალკე, თუ საერთოა. ამაზედ მოჰკრიფეს ხმა და მომეტებულმა ნაწილმა ისე ისურვა, როგორც უფ. ლევან ჯანდიერმა სთქვა.

გათავდა ბაასი, ჩამოვიარა სიჩუმე. ესთქვი თუ ამ ყმაწვილს კაცს, რომელსაც ჯერ უღელაშები საგრესათაც არა აქვს, ვიმ რას დაუჯერებს, მეთქი: რაც უნდა იყოს, ჩვენმა ხალხმა ეს იცის, რომ ბერი ხარისა რქანიც ეწვიან, მასადავანა ახალ პროექტს როგორ არ მიიღებენ, რომელზედაც ამდენა ხანი ჩვენმა უპირველესებმა თავი დასდეს და იზრომეს... მაგრამ მაღლობა ღმერთს, ძლიერ დაგვწმუნდი, რომ ჩენი ხალხი ამათ ყოველთვის არ უჯერებს ისე ბრმათ, როგორც აქამდინ იცოდნენ: საზოგადოებამ გამოუცხადა მაღლობა თ. ლევან ჯანდიერს და ყველაფერში თანხმობა აღიარა; კამისიის წევრებიც მაშინათვე აღმოიჩინეს. იმედია, რომ თელავის უფლის თავდაზნაურობიდან მალე შევიტყუთ უკანასკნელი აზრი.

სიღნაღის უფლებებისა ამ საგანზედ აი რა ვიცი: იქაც ბევრი აღებდა-დაღება ჰქონათ, მომეტებულ თავადაზნაურობის ნაწილს უარი უყვიათ პროექტზე, შეუდგენიათ პროტოკოლი, რომელშიაც დიდი მაღლობა მოუხსენებიათ მშრომელებისათვის და არ მიუღიათ კი პროექტი. რადგან თავიანთ უფლისათვის გამოუსადეგრათ დაუნახათ.

თელავიდან ერთი ყმაწვილი კაცი გაემგზავრა იქ, ამ ამბის შესატყუათ, და თუ კარგი ამბავი მოიტანა, გაცნობებთ.

კახელი.

რუსეთი

რუსეთში წელს საზოგადოთ ნამუშევრის მოსავალს ძლიერ უჩივიან; ამის გამო რუსული გაზეთები ურჩევენ სოფლის მცხოვრებლებს, რომ სასოფლო ბანკების და პურის მაღაზიების გახსნას მიაქციონ ჯეროვანი ყურადღება, რომ ამათი შემწეობით გლეხ-კაცობამ ამ ცუდ მოსავლის დროს ცოტათი მაინც მოიბრუნოს სულიო.

ამბობენ, მმართველობა დაწესებულია, რომ უსწავლელი და გაძიერა ადვოკატები ატყუებენ უბრალო და გამოუცდელ ხალხსა და ამის გამო იუსტიციის სამინისტროს ისეთი განკარგულების მოხდენა განუზრახავს, რომ, ვისაც საშუალო სასწავლებელში კურსი არ დაუსრულებია და განსაკუთრებულ ბილეთს არ მიიღებს, იმას ადვოკატობის უფლება არ ექნება.

რუსულ გაზეთებში სწერენ, რომ მმართველობა ამხადებს ისეთს კანონს, რომლის ძალითაც თუ ვისმე რამე დაემართება რკინის გზაზე, საქონელი დაეღუპება ან თვითონ დამარცხდება. ყოველი ამისთანა უბედურება კერძო პირებს ან იმათ ცოლ-შვილს თვითონ რკინის გზის კამპანია უნდა უზღოს. ამისთანა კანონის გამოცემა განსაკუთრებით ჩენი ახალი რკინის გზისათვის ძლიერ საჭირო არაა.

უცხო ქვეყნები

საფრანგეთი

თითქმის ყველა გაზეთები და მთელი საფრანგეთის საზოგადოება ლაპარაკობს ეხლა იმ სიტყვაზე, რომელიც ამ ახლო ხანს გამოეტანა გრენობლში წარმოსთქვა, ერთს ბანკებზე. ყველაზე პირველათ ეს სიტყვა ერთს ინგლისურს გაზეთში დაიბეჭდა, რომელსაც ტელეგრაფით მოუვიდა თავის კორესპონდენტისაგან. მმართველობა და განსაკუთრებით ტიერი ამ სიტყვამ ძალიან შეაშინა, რადგან ამბობდნენ, რომ გამეტანა ახლანდელი მმართველობის პირებზე და მათ შორის ტიერზედაც ბევრი მკვანე სიტყვები წარმოსთქვა და დიდი უკმაყოფილება გამოაცხადა. როდესაც ტიერმა ეს ამბავი გაიგო, მინისტრებს მოუყარა თავი და ჰკითხა—როგორ უნდა მოვიქცეთ, თუ გამეტაც ჩენი პირდაპირი მოწინააღმდეგე შეიქნა. მაგრამ ბოლოს, როდესაც ეს სიტყვა ფრანკო-რუსულ გაზეთებში დაიბეჭდა, აღმოჩნდა, რომ გამეტას მართლა სრულებით ისე ცხარეთ არ ულაპარაკნია ახლანდელს მმართველობაზე და წყობილებაზე, როგორც ინგლისურს გაზეთში სწერდნენ. წინააღმდეგ ამისა, ის თავის მეგობრებსა და მომხრეებს ურჩევდა, რომ ახლო საფრანგეთი ისეთს მდგომარეობაში არის, რომ ჩვენ, ნამდვილ რესპუბლიკელებს, დიდი ჰქუა და წინადადება გვმართებს; ყოველი ჩენი მოქმედება და საქმე კანონიერს საფუძველზე უნდა იყოს დამყარებულიო. ამასთანავე ის ურჩევდა ხალხს, რომ ნურაოდეს ნუ ამოიჩენს დეპუტატებთ ისეთს პირებს, რომელნიც ერთ დროს მონარხიელები იყვნენ, მაგრამ ეხლა კი ამბობენ, რომ ჩვენც რესპუბლიკელები შევიქნითო, რადგან საფრანგეთში ახლა მხოლოდ რესპუბლიკური მმართველობა გამოდგებაო. გამეტა ეუბნებოდა ხალხს, რომ ამისთანა პირების დანდობა არაოდეს არ უნდა გექნოდესო, რადგან ესენი რესპუბლიკელობას მხოლოდ იმისთვის იჩენებენო, რომ უფრო ადვილათ დამკვიდრონ საფრანგეთში მონარხიო.

ვინც ტიერის და გამეტას ხასიათი და აზრები იცის, ის, რასაკვირველია, კარგათ მიხედება, რომ ამ ორ კაცს შუა, რომელთაც შესაჩერებია ახლა მთელი საფრანგეთი, დიდი განსხვავება ირის: საზოგადოთ ტიერისა და გამეტას პოლიტიკურს და სოციალურს იდეალებში ისეთივე განსხვავება არის, როგორც მთა და ბარში. მაგრამ ესენი ჯერ-ჯერობით თანხმობით მოქმედებენ, რადგან ორივეს საერთო მტრები ჰყავს და ორივე გრძნობს, რომ

ამ მტრების საწინააღმდეგოთ ამითი თანხმობა აუცილებელათ. საჭიროა საფრანგეთის კეთილ დღეობისათვის, აქვე უნდა ვსთქვათ, რომ ეს თანხმობა ტიერისა და გამბედაობის, ანუ მმართველობის და რადიკალური რესპუბლიკის პარტიის მომხრეებისა, უფრო გამბედავს კეთილ განიერებასა და გავლენას უნდა მიეწეროს, რადგან ის ბევრს უთმობს ახლანდელს მმართველობას და თავის მომხრეებსაც ურჩევს მოთმინებას. ამას იმტომ შერება, რომ ტიერიც თავის მხრით ჰპირდება, რომ ჩემ სიცოცხლეში რესპუბლიკას არ უღალატებო და ვეცდები საფრანგეთში იმის დამკვიდრებასა.

მაგრამ ერთი ისეთი საგანია, რომელზედაც ეს ორი კაცი ვერასოდეს ვერ დათანხმდებიან ერთმანეთში: ეს საგანი არის ახლანდელი ნაციონალური კრების დათხოვნა. გამბეტას ჰსურს, რომ ახლანდელი ნაციონალური კრება მალე იქნეს დათხოვნილი, რადგან იმის აზრით და მართლაც, ეს კრება ისეთი პირებისაგან შედგება, რომელნიც თავის დღეში არ ეცდებიან საფრანგეთში რესპუბლიკური მმართველობის სასუფაოთ დამკვიდრებას. ტიერს კი ეს არა ჰსურს, რადგან იცის, რომ მხოლოდ ამ კრების საშუალებით შეიძლება ისეთი კონსტიტუციური კანონების შემოღება, რომელიც იმას განუზრახავს. აი, ეს არის ის პუნქტი, სადაც როდესმე უეჭველია, შეიტაკებიან ტიერი და გამბეტა. მაგრამ გამბეტა ამბობს, რომ მმართველობასთან ბრძოლისათვის ჩვენ კიდევ კარგათ მომზადებული არა ვართ, საცმო მომხრეები არა გვყავს და ამიტომ თავის პარტიას რამდენიმე თვის მოთმინებას თხოვს.

როდესაც გერმანიამ ორი საფრანგეთის დეპარტამენტი დაიპყრო ძალითა, გამოაცხადა, რომ 1872 წლის 19 სექტემბრამდე დაპყრობილი ქვეყნის მცხოვრებლებს შეუძლიანთ გადასწყვიტონ — ჰსურთ იმათ გერმანიის ქვეშევრდომად დარჩენ, თუ სხვაგან ვაღივ სახლებიანო. ეს ვადა ახლა გათავდა და გაზეთებში გამოცხადებულია, რომ ამ ორი პროვინციად 95,000 კაცი გადასახლდა საფრანგეთში და სხვა ქვეყნებში; ამით გამოაცხადეს, რომ ჩვენ გერმანიის ქვეშევრდომობა არ გვსურსო, დაჰყიდეს ყველაფერი, რაც გაჩნდათ, და წაიღინ.

ინგლისი

ერთს ირლანდიის ქალაქში ამას წინათ დეპუტატმა ბუტტმა თავის ამომრჩეველებს უთხრა შემდეგი სიტყვა: ჩვენი სამშობლო ირლანდიის ბედნიერებისათვის აუცილებელად საჭიროა, რომ იმას სრულებით ცალკე და თავის საკუთარი მმართველობა ჰყვანდეს. ინგლისსა და ირლანდიას მხოლოდ ფედერალური კავშირი უნდა აერთებდეს. თუ ეს კანონიერი მოთხოვნა არა აუსრულა ინგლისმა ირლანდიას და არ განათავისუფლა ის თავის დამოკიდებულებისაგან, მაშინ მე და ჩემი მეგობრები უფრო ენერგიულ მოქმედებას შეუდგებით.

ამერიკა

ამერიკა მოუთმენელათ შოელის 8 ოქტომბერს, როდესაც პრეზიდენტის ამოჩვენა დიწყება. დღემდე თითქმის ყველა გაზეთებში სწერდნენ, რომ, როგორც ჩანს, პრეზიდენტობა გრილლის ხედება, რადგან იმას მომხრეები თან და თან ემატება. მაგრამ ამ უკანასკნელ დროს ამბობენ, რომ ისევ გრანტი გაიმარჯვებს და პრეზიდენტად იმას ამოირჩევენო. ამ ყამად საშინელი მოძრაობა

არის თურმე ამ ამოჩვენების თაობაზე ჩრდილოეთ ამერიკის ყველა შტატებში. ამოჩვენება ნოემბრის ხუთს გათავდება.

მცხეთის აკლდამები

(ასალი გამგეობა, უფ. ბაიერნისა)
ამ საგნის თაობაზე ამას წინათაც იყო ერთი პატარა სტატია დაშვებული „დროებაში“. იმ სტატიაში მოხსენიებული იყო უფ. ბაიერნის შარშანდელი გამოცემა მცხეთის ძველი აკლდამებისა და საზოგადოთ იქ ნახული ნივთების ისტორიული მნიშვნელობა. მას აქეთ უფ. ბაიერნს კიდევ 220 ძველი აკლდამა, ანუ სასაფლაო გაუთხრია და ჩვენი ძველი ისტორიისათვის ბევრი ძვირფასი რამე აღმოუჩენია. ამ სტატიაში ჩვენ გვინდა რამდენიმე სიტყვა ვსთქვათ ამ ახალ აღმოჩენილ აკლდამებზე და იმათში ნახულ ნივთებზე.

რომეტიხული ნაწილი ახლად აღმოჩენილი აკლდამებისა მწკრივ-მწკრივად არიან გაყოლებულნი; ესე იგი, ერთი რიგი ამ აკლდამებისა რომ ქვევით არის, მეორე რიგი იმის ზევით არის გამოყვრიებული. ამანირათ რამდონიმე ეცი და ორმოცი საფლავი ეტაყებივით არის გაყოლებული. შესანიშნავია, რომ ქვედა ეტაყის აკლდამებში, რომელნიც, უეჭველია, უფრო ძველს დროებას უნდა ეკუთვნოდნენ, უფ. ბაიერნმა უფრო კარგი ნელოვებისა და კარგათ დამზადებული ნივთები იპოვა, ვიდრე ზედა ე. ი. უფრო ახალს აკლდამებში. ეს იმას ნიშნავს, რომ ის ძველ დროების ქართველები, რომელნიც ამ ქვედა აკლდამებში არიან დამარხულნი, უფრო დახელოვებულნი და უფრო განათლებულნი ყოფილან, ვიდრე ის თაობა, რომელსაც იმათ შემდეგ უცხოვრია და რომელნიც ზემო აკლდამებში არიან დასაფლავებულნი.

თითქმის ყველა აკლდამები ერთნაირათ არის გაკეთებული; ოთხი კუთხე და ძირი ბრტყელი ქვევით, ანუ ფართო გაურებით არის ამოვებული და ზევითაც ერთი ანუ ორი და სამი ბრტყელი ქვე აქვს გადაფარებული. ზოგიერთი საფლავეი ძლიერ ღრმათ, თითქმის ერთსაყენზე და საყენ-ნახევარზე არიან ამოთხრილი მიწაში.

მოგვყავს შემოკლებული სია იმ ნივთებისა, რომელიც უფ. ბაიერნს უნახავს ამ ახლათ ამოთხრილ აკლდამებში: — 1) აგურები, რომელზედაც ზოგზე რენისა და ზოგზე ფინიკიის ანბანის მსგავსი ასოებია გამოყვანილი; — 2) მინის, გარედამ მოვერცხლული, სტაქანი, რომელზედაც დიარალებული ერკულესია გამოხატული; — 3) საფლავის ქვა ებრაულის ზედწარწერით; 4) ოქროს, ვერცხლის და სხვა მეტალების ბეჭდები, საყურეები, მარგალიტის ქინძის თაგები და სხვა ქალისა და კაცის ტანსაცმელის კუთვნილება; 5) რამდენიმე ვერცხლის ფეხის სასანიდის (პარსეთის ხელმწიფეების) და საბერძნეთის იმპერატორის იუსტინის დროებისა; 6) რამდენიმე ვერცხლის მინდორზე ნახეს (უეჭველია, ქრისტიანობის დროების უნდა იყოს); 7) ხანჯლები და სხვა რკინის იარაღები და ნივთები; 8) ბევრი თავები კაცისა, რომელშიაც ერთი ისეთი ერია, რომელიც სრულიად მაიმუნის თავის ძელებს ჰგავდა; აგრეთვე სხვა ძელები კაცისა და პირუტყვისა.

რასაკვირველია, გაღწეული თქმა, თუ რომელს დროებასა და საუკუნეს ეკუთვნის ეს აკლდამები და შიგ დამარხული ერი, ჯერჯერობით ძალიან ძნელია, მაგრამ ის გარე

მოგება, რომ ამ აკლდამებში თითქმის არავითარი ნიშანი არ არის ქრისტიანობისა, უნდა გვარწმუნებდეს, რომ ამ ხალხს მეოთხე საუკუნეზე ადრე (როდესაც ქრისტიანობა შემოვიდა საქართველოში) მაინც უნდა ეცნობოდა. ამასივე გვარწმუნებს ჩვენ ის გარემოება, რომ ზოგიერთს აკლდამებში უფ. ბაიერნმა ნახა ისეთი ნივთები, რომელზედაც ბერძნული და ლათინური ასოებით არის რამდენიმე სიტყვა გამოხატული, მაგრამ ყველაზე უფრო ძველს აკლდამებში იმან ისეთი ნივთებიც აღმოაჩინა, რომელზედაც მხოლოდ ასირიული ებრაული ნივთები (ასოები) არის გამოყვანილი. ყველა ესეები, რომ მივიღოთ მხედველობაში, ამბობს „კაცისაში“ უფ. პ., მაშინ ჩვენ დავრწმუნდებით, რომ მცხეთის აკლდამებში დამარხულს ხალხს ორი და სამი ათასი წლის წინათ მაინც უნდა ეცნობოდა ქრისტეს დაბადებამდინათ.

რომ ამ აკლდამებში ივერიელები, ანუ ქართველები არიან დამარხულნი, — ამაში ის გარემოება გვარწმუნებს, რომ ერთს ძველს აკლდამაში თხზის ნივთი ნახეს, რომელზედაც ნამდვილი ულავებიანი ქართველი კაცი და თავსაკრავიანი ქართველი ქალი არის გამოხატული.

ამის შემდეგ ცხადია, თუ რა დიდი მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს ამ აკლდამებს ჩვენი ძველი ისტორიული ცხოვრების ასახნე ლად დამსასწავლებლად.

ნარკვი

მმართველობის განკარგულებით, შალვისა და უსდენია შარაში წამყარული აღწერილობა იქნა მისცურებულის. ამ აღწერილობის დროს 2,500 გაცს გამოუცხადება, რომ ჩვენ არავითარ წამყარებას არ დავანებთ.

ლონდონის ფაქტის გამოკვამ გამოცხადებას წინათ, რომ დღეის შემდეგ ქალსაც ვაღებთ ფაქტის სამსახურში, იქნა მისცე ორმოცი ქალი გამოკვამ, რომელთაც თხოვნა შეუტანათ ფაქტის საგამკვამში, რომ ამა და ამ თანამდებობაზე დაგვინებოთ, და მართლაც ვაღებთ მკვამ ეს ამავი ფაქტის მინიჭებებს (კაცებს) არ მისწინებთ, შევრდნენ ერთად და გავუწყებთ, ჩვენს მთავრობას ესთხოვით, რომ ქალსაც ფაქტის სამსახურში სე იღებოთ, რადგან ამის გამო სამსახურის საქმეც იზიანებს და სწავლაც დაეცემა. ესენი ამას ამბობენ, მაგრამ ნამდვილ კი, მგონი, უფრო იმისი ემინათ, რომ ქალსაც იმათ გაცეს, თანამდებობას წაართმევენ.

იულისის შინგულს რომ შინგული შინგანის სესხის ტიარაი იყო, ამ ტიარაში ერთს ასაღებას ვაჭარს 40,000 მინეთი მოუგია. ამ მოგებას ეს ვაჭარი ასეთს აღტყებაში მოუყვანია, რომ, შეუტყვია თუ არა ეს ამავი, მოუყვანა თანამდებობა თავის ამსახვანისთვის და კარგა ჯანთიანად გადაუყვავს. მაგრამ ამ საწყასის სეთი უბედურება დამართია, რომ გაცეხულა სიმთვრალის შემდეგ და იმდამესკე მომკვლარ, — ფულის ადუაც კი არ დირსება...

სექტემბრის 13-ს პეტერბურგში ორ გაცს მოუყვავს თავი, ერთი იმთავანი ყოფილა 28 წლის ემწილი გაცი; ადუაკატი, რომელსაც სტოლზე წიგნი დაუგდა. ამ წიგნში სწერია, მე იმისთვის ვიკავა თვს, რომ ბევრი ვაღები მაქვს და გადასცემს საშუალებას ვი გვსად ვაღულობო. ამას

თანვე ეს გაცი ამ წიგნში სწერს: თვს — ვაჭარს ნაცნობს სწერს, გიარვე შენს წესსავე შიგნე, რადგან ჩემზე უკეთესს მდგომარეობაში არც შენს ხარო.

მე თუ ოდესმე ვაღებთ გაცი სტოლთა თვის მოკვლა მომისდა, იმედი გქონდესთ, ამ გაცი რჩევას არასოდეს არავის არ მივცემ, თორემ თუ დამიჯერეს, სომ მოუღი კეთილშობილური ნაწილი ქართველობის ამოწყდეს მაშინ...

ამას გარდა ერთს ბეგულის მოქალაქეს მოუყვავს თავი, რომელაც ერთს დროს სომადსედა მსახურება თურქ და კარგი ჯანგარიც ჰქონდა. მაგრამ კეთილი ცხოვრების მოკვარე გაცი იყო და რაც შემოდიდა, ყველას ხარჯავდა. წელს ის გამოისტუმრეს თურქ სამსახურად და უგრაშით დარჩა, თან წარაღი ცალ შვილი აწესდა. 13 სექტემბერს დიდით ის წავიდა თურქ სამსახურად და ხანა, რომ საფლავის მისრული ვიღაცასთვის მიწას თხრის. მივიდა იმსთან და ჰკითხს: ერთი გაცის სამეფოვი ადგილი რაგორ დიწხა? მუშამ უთხრა, არ ვიცი, თუ გინდა ესევე მღვდელთან წავე და გვითხვა. — გაცის ახმაო, უნახეს. მუშა წავიდა და ეს გაცი ჩადგა თურქ თითქმის დამსადგულ საფლავში, ამიღო ჯანადამ რეკლავი და შიგ შუბლში იმტყა.

ერთს რუსეთის სოფელში მღვდელს ისეთი სესხი მოუგნათ, რომლის შემწეობითაც იმათ თავის ეკლესიისა და ამსთანვე თავის თავის გამდიდრება უნდადო: საღისში დაგდეს სმა, რომ ჩვენს ეკლესიაში სასწავლოთ-მოქმედი სატი არისო, რომელიც უკველ დღე გარეთ გამოდისო, მართლაც, უკველ ხელმის ამ სატს დავეტილს ეკლესიაში დატოვებდნენ თურქ და დილას კი სასაღისში, რომ ის გარეთ ესვენა. ბოლოს აღმოჩინეს, რომ სატი თეთონ ეკლესიის მსახურეს გამოქჴინდათ თურქ გარეთ.

ადუოკატი

ნ. ვოლანო დამიტრისე ვიფიანო ტფილისის ოლქის სასამართლოთა თანამდებობათა კანდიდატი, ქ. ტფილისის, არსენაოლის ქუჩაში, ფუტინოვის სახლებში, ამ თვის ოკტომბრის თხუთმეტადამ დაწყებითი ყოველ-ლვე მიიღებს მოღვათა დილის 7 საათიდან 11 საათამდე და საღამოს 5 საათიდან 7 საათამდე. ფაქტით ანუ ტელეგრაფით უნდა მოიწეროთ ამ ადრესით: *Тифлиса. Николай Кумани.*

აგრეთვე ყოველ-ლვე მიიღებს საანხავთ მოღვათა საადუოკატო ოთახში, რომელიც ოლქის სასამართლოში არის გამართული, შუადღეს 12 საათიდან ყოველგვარს სადავო, სამსჯავრო და სამიჯრო საქმეებსა და საჩივრის, აპელაციის და კასაციის რიგით მათს წარმოებას მომრიგებელ მოსამართლეებთან და საზოგადო სასამართლოებში, როგორათაც ქ. ტფილისში, აგრეთვე ტფილისს გარეთ.

ფასი — დაფიცებულთა ვეკილთა ტაქტიით და აგრეთვე დთანხმებით.

განცხადება

ჩემს ვახანქოში, რომელიც იმყოფება ბებუთოვის ქუჩაზედ, ახლორეს ამირაოლის პანსიონისა, ქვემარტოვის სახლებში, იწერების საქმის ქაღალდები, ეთარ: არც აბელოცია, კასაცია და სხვანი, ვგრეთვე პროკეტები ყოველ გვარ იურიდიულ საქმეთა და შეკრულობათა. ირეთვედ შეცნო ფასი საცმად ზომიერი. პეტრე ჩარქეჭვი.